

*Sak nr.:15 /10**Møtedato: 19.04.10**Saksbehandler: Vidar Formo**Arkiv nr. 335.3*

Avslag på søknad om tillatelse til slipp av villsau i Andorfjellet/Halbufjellet/Lurudal, Skartnes Gård - klagebehandling

Hjemmel:

- Fjelloven § 15, 1. ledd og § 3
- Regler om beitebruk for statsallmenningene i Snåsa

Saksdokumenter:

- Klage på vedtak i Snåsa fjellstyre, sak 05/10, fra Skartnes Gård
- Tillegg til klage fra adv. Rolf Christensen

Saksopplysninger:

Fjellstyret har i vedtak i sak 05/10 avslått søknad fra Skartnes Gård (Jan Ivar Sandnes) om utvisning av beite for villsau i området Andorfjellet/Halbufjellet/Øvre Lurudal. I sin begrunnelse for avslaget viste fjellstyret til tidligere seterutvisning av Lurukroken seter, de forutsetninger som ble lagt til grunn for dette og hensynet til reindrifta i området. Fjellstyret viste i pkt.2 i vedtaket til et annet område i statsallmenningen som fjellstyrer anslår som egnet og mindre konfliktfylt.

Sandnes har innen klagefirstens utløpt påklaget vedtaket om ikke å få slippe villsau i området Andorfjellet/Halbufjellet/Øvre Lurudal. Det er kommet utfyllende merknader til klagen fra advokat Rolf Christensen.

Sandnes redegjør i sin klage for sitt valg av dette beiteområde i statsallmenning. Godt og oversiktlig beite, lite tap av beitedyr, lett tilgjengelighet fra gården og tilgang til båt og naust ved Andorsjøen gjør at Sandnes vurderer det til det beste alternativet. I klagen nevner han området ved Smørbekknassan som et naturlig hovedområde for sauene. Alternativ 2 ligger vest for jernbanen i Lonet og alternativ 3 ligger på motsatt side av bygda fra gården og medfører lang transport og urasjonell drift. Sandnes opplyser at alle områdene har lite beitepress fra sau og ligger innen for Luru reinbeitedistrikt, men det korrekte er at alternativ 2 ligger innenfor Østre Namdal reinbeitedistrikt. Sandnes søkte tidligere om opptak i Skjækra samarbeitlag (som har ledig kapasitet), men de ønsket ikke å ta inn besetningen til Sandnes. Skjækra samarbeitlag ligger innenfor Skjækra reinbeitedistrikt. Til opplysning til klagen så er ikke styreleder i Snåsa fjellstyre beitebruker i Skjækra samarbeitlag, men i Raudbeinsetra saubeitlag.

Videre viser Sandnes til en annen beitesak i Andorfjellet, der en beitebruker med beiterett på privat side fikk tillatelse til beiting med sin besetning på statsallmenningssiden av Andorfjellet. Denne saken dreier seg om streifbeiting som følge av naturlige beitevandringar rundt fjellet etter som snøen smelter, og der beitebrukeren har sitt hovedbeite på privat side av fjellet. Det utviste beitearealet i den saken utgjør kun Andorfjellet, og omfatter ikke Halbufjellet eller Øvre Lurudal som Sandnes har med i sin søknad.

Sandnes bemerker at slakte og skille anlegget ved Storåselva ble opprettet lenge etter at det beitet sau i området, og mener dette aldri har vært et problem ift sau. Sandnes sier videre at villsau burde være en mindre beitekonkurrent til reinen og at dette fra reindriftnæringen

sin side burde være å foretrekke framfor vanlig sau. Han mener også at saurase og drift møter motstand fra saunæringa og spesielt saueeier og styreleder i Snåsa fjellstyre.

Slik saken står i dag mener Sandnes at fjellstyret ikke etterfølger vedtak fra Statens landbruksforvaltning om å oppfylle gårdens beiterett for sau, og at avslagene på saubeite begrunnes med potensielle konflikter med samene. I følge Sandnes trakk han søknaden om å få slippe sau fra seteren for i det hele tatt å få bygd seter ved Gisbakkfjellet i indre Lurdal, mens seteren til slutt havnet i nedre Lurdal, langt fra pressområdene fra rein. Hans oppfatning er at det ikke forligger noen avtale på at det ikke kan slippes sau fra det utviste beiteområdet ved Lurukroken seter, da avtalen om å ikke slippe sau i indre Lurdal kun gjaldt dersom han fikk sette opp seter i dette området. Han mener derfor det er feil når Områdestyret og fjellstyre bruker dette i sin begrunnelse for å gå i mot slipp av villsau i det omsøkte området i Andorfjellet/Halbufjellet/Øvre Lurdal.

Sandnes mener Reindriftsagronomen ikke har fått riktige opplysninger fra fjellstyre om at gården har rett til beite, men at ledig beite skal fylles opp første. Han mener derfor Områdestyret skulle tatt stilling til hvilket beite sauene skulle være i og i hvilket reinbeitedistrikt. Sandnes mener det ser ut som samene uansett protesterer mot gårdens allmenningsrett av prinsipp.

I forhold til pkt 2 i fjellstyrets vedtak som går ut på at fjellstyret anser området vest for jernbanen i Lonet som egnet (ikke bedre egnet som Sandnes skriver), så viser Sandnes til at dette er en del av området som Luru reinbeitedistrikt nå vurderer å bruke i større grad enn før. Det er ikke korrekt, da dette arealet ligger innenfor Østre Namdal reinbeitedistrikt. Sandnes stiller seg undrende til at fjellstyremedlemmer, som selv er dyreholdere, kan anbefale dette området ut fra hensynet til rovdyrplager og påkjørsler langs jernbanen.

Fra advokat Rolf Christensen er det kommet utfyllende merknader til Sandnes sin klage. Christensen legger til grunn at Sandnes sin landbrukseiendom har beite- og seterrettigheter i Luru statsallmenning, og at SLF ikke har imøtekommet Sandnes sin søknad om å få slippe villsau ved Lurukroken seter. Videre aksepterer fjellstyrets vurdering av det antall kuenheter/sau som kan vinterfores på eiendommen, og den begrensningen i beiteretten som følger av det. Sandnes er imidlertid av den oppfatning av at villsau er nøysomme dyr som eter det halve av vanlig sau, og at dette i så fall innebærer at knapt 600 villsau kan vinterføs på eiendommen.

På vegne av Sandnes påklager Christensen fjellstyrets vedtak om at det ikke tillates slipp av villsau i området Andorfjellet, med begrunnelse i ”De forutsetninger som ble lagt til grunn for seterutvisningen i Lurukroken og hensynet til reindriften i området”.

Klagen begrunnes nærmere med:

- a) Retten til beite ikke kan begrenses av hensynet til reindriftsnæringens rettigheter, samt at Sandnes ikke har inngått noen avtale som begrenser hans rett til nå å søke om saubeite i statsallmenningen
- b) Det i vedtatte regler for beitebruk i statsallmenningen i Snåsa ikke er gitt nærmere regler om at det er avsatt særskilte områder for saubeite i Luru statsallmenning, og at fjellstyre dermed ikke kan praktisere sin myndighet som om slike regler er gitt.
- c) Fjellstyrets vedtak hvor søknaden ikke innvilges går ut over den hjemmel for avslag som finnes i fjelloven og de regler som er gitt.

- d) Fjellstyret kan ikke "vilkårlig" nekte å etterkomme en søknad fra allmenningsberettiget med beiterett i allmenningen

Med bakgrunn i dette nedlegges påstand om at Sandnes sin søknad etterkommes. Subsidiært nedlegges påstand om at fjellstyrets vedtak må oppheves som uhjemlet og gjenvises til ny behandling i fjellstyret.

Vurdering:

Begrunnelsen for fjellstyrets avslag på søknaden om beite i område Andorfjellet/Halbufjellet/Øvre Lurudal var følgende:

- De forutsetninger som ble lagt til grunn ved utvisning av Lurukroken seter, og som senere er stadfestet av SLF. (Sandnes trakk ønske om å få slippe villsau med samslipp av værer fra søknaden om seter, dette skjedde i samråd med reinbeitedistriktet, og seterutvisningen skjedde på dette grunnlag. Fjellstyret har i klagebehandlingen av søknaden om å få slippe sau ved Lurukroken seteren lagt til grunn at "slipp av sau ble trukket etter avtale med reindriften og er ikke aktuelt i Lurudalen")
- Hensynet til reindriften i området (med bakgrunn reindriftsfaglige vurderinger av tiltaket fra Områdestyret)

Det er tydelig at det er ulike oppfatninger av hva som muntlig er forhandlet og avtalt mellom Sandnes og reindriften/fjellstyret. Sandnes mener hans begrunnelse for å trekke sau fra søknaden om seterutvisning var for å få utvist seter i indre Lurudal, og at det dermed ikke lenger eksisterer noen avtale på at han ikke skal få slippe sau i Lurudalen, så lenge hans ønske om seter i indre Lurudal ikke ble imøtekommet. Reindriften og fjellstyret har nok oppfattet dette som en avtale der det ikke er aktuelt å slippe sau i noen deler i Lurudalen, og at dette også var en forutsetning ved utvisningen av seteren i Lurukroken. Det er et vilkår for å kunne få utvist ny seter i statsallmenningen at dette ikke skal være til fortrengsel for eller vesentlig skade for eksisterende bruksrettutøvelser, herunder reindriften (jfr. departementets merknader til seterforskriften § 6).

Advokat Christensen mener fjellstyret ikke har hjemmel til å begrense beiteretten av hensyn til reindriften i området, og at fjellstyre ikke kan regulere saubeite i statsallmenningen så lenge det ikke er avsatt særlige områder for saubeite i allmenningen i vedtatte regler for beitebruk.

I sin vurdering av klagesaken vedrørende søknad om saubeite ved Lurukroken seter skriver SLF følgende:

"Etter fjelloven § 3 er det fjellstyret som administrerer bruken av statsallmenningene. Bruk av statsallmenningene må vurderes opp mot ressurstilgangen i allmenningen og andre brukeres rettigheter. Fjellstyret har også etter fjelloven § 16 mulighet til å fastsette beiterregler og tildele beiteområder nettopp for å ivareta hensynet til de allmenningsberettigede og til statsallmenningen som helhet. Snåsa fjellstyre har fastsatt regler om søknadsprosessen for å få tildelt beiteområde."

Det er ingen tvil om at Sandnes har beiterett for sau i statsallmenning. Det er imidlertid fjellstyre sin oppgave å regulere denne beiteretten i forhold til andre med bruksrett i statsallmenningen. Vedtatte beiterregler gir retningslinjer for å få tildelt beiteområde som man har rett til etter fjelloven, både for storfe og sau.

Snåsa inngår som del av det sør-samiske reinbeiteområdet, der retten til reinbeite følger av alders tids bruk. Dette er en bruksrettsutøvelse på lik linje med andre bruksretter som fjellstyre skal ta hensyn til når de skal administrere bruken av statsallmenningen. Det er Reindriftsforvaltningen som vurderer ulike tiltak og gir reindriftsfaglige uttalelser som fjellstyret må støtte seg til.

Fjellstyret har i denne saken regulert Sandnes sin beiterett og henvist til andre områder i statsallmenningen enn det Sandnes selv ønsker som førsteprioritet. I utgangspunktet kan fjellstyret henvise søker til andre utviste beiteområder med ledig kapasitet, men fjellstyret ønsket å imøtekomme Sandnes sitt ønske om beiteområde nærmere gården. Av de hensyn som allerede er nevnt kunne ikke fjellstyre åpne for saubeite i området Andorfjellet/Halbufjellet/Øvre Lurudal. Fjellstyret mente imidlertid at område vest for jernbanen i Lonet kunne være egnet og mindre konfliktfylt i forhold til reindriften. Fjellstyret ser at det er utfordringer terrengmessig og i forhold til jernbanen, men mener det er det beste alternativet slik saken står. I sin første beskrivelse av dette området betegner Sandnes område selv som: *"Nært gården, noe tungvindt terreng, kanskje for lite kapasitet på statsgrunn og lite konfliktfylt"* (jfr. prioritering av områder i epost av 15.09.09).

Fjellstyret har følgende alternativ i sin behandling av klagen:

Alt. 1

Fjellstyre opprettholder sitt vedtak og videresender saken via Statskog SF til klagebehandling i SLF.

Alt.2

Fjellstyret finner klagen begrunnet og opphever eller endrer sitt vedtak i saken.

Forslag til vedtak:

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Styrets behandling:

Saken ble grundig diskutert og styret kom fram til følgende omforente forslag til vedtak:

1. Fjellstyret viser til den begrunnelse som ble gjort for vedtaket i sak 05/10 pkt. 1. Fjellstyret kan ikke se at det har kommet nye momenter som gjør at vedtaket skal oppheves eller endres, og opprettholder sitt vedtak i sak 05/10. Saken oversendes via Statskog SF til Statens landbruksforvaltning.
2. Klagen fra Jan Ivar Sandnes av 26.3.2010 inneholder en del udokumenterte påstander og personangrep. Fjellstyret kan i sin klagebehandling ikke legge vekt på disse.

VEDTAK:

1. Fjellstyret viser til den begrunnelse som ble gjort for vedtaket i sak 05/10 pkt. 1. Fjellstyret kan ikke se at det har kommet nye momenter som gjør at vedtaket skal oppheves eller endres, og opprettholder sitt vedtak i sak 05/10. Saken oversendes via Statskog SF til Statens landbruksforvaltning.
2. Klagen fra Jan Ivar Sandnes av 26.3.2010 inneholder en del udokumenterte påstander og personangrep. Fjellstyret kan i sin klagebehandling ikke legge vekt på disse.

Snåsa den 21.04.10

Vidar Formo
Fjellopsyn/daglig leder